

2015

Piramiderapport 2e jaar: CSG Dingstede op weg naar meer leerlingssucces en hogere leeropbrengsten



CSG Dingstede

27-10-2015

INHOUD

1	Inleiding	3
2	Het schooljaar 2015-2016	4
3	Doel	5
4	Doelen stellen	7
5	Op weg naar de doelen	10
6	Wat we gaan doen	14
	6.1 Leren zichtbaar maken	14
	6.2 Leerthema onderzoeksmatige houding	15
	6.3 Leerthema scheppen van optimaal leerklimaat in een groep	16
7	Actie	17
8	Bijlage: Actiepunten piramiderapport 1	18

1 INLEIDING

In juni 2009 werd de nieuwe visie van CSG Dingstede gepresenteerd, neergelegd in het document *Oog voor verschil*. Dit visiedocument diende tevens als schoolplan voor de jaren 2009-2013. Op 30 juni 2014 werd dit opgevolgd door het document *CSG Dingstede op weg naar meer leerlingsucces en hogere leeropbrengsten* door Jeroen van den Berg (het piramiderapport). Dit laatste document is feitelijk een actualisering en concretisering van *Oog voor verschil*. In het piramiderapport waren actiepunten opgenomen waaraan in het schooljaar 2014-2015 gewerkt moest worden om de gestelde doelen te behalen. Zo konden we borging en focus hebben en houden onderweg naar meer leerlingsucces en hogere leeropbrengsten op onze school. De actielijst uit dit rapport functioneert als dynamisch instrument, dat in de loop van de tijd meebeweegt met de ontwikkeling van de school.

Na een jaar kan geconstateerd worden dat vrijwel alle afspraken en actiepunten volgens planning zijn uitgevoerd. Er liggen afgesproken producten, evaluaties zijn uitgevoerd, er wordt gewerkt volgens een bepaalde agenda, e.d. Enkele punten zijn nog blijven liggen of hebben een nieuw tijdspad gekregen waarbij pas in het schooljaar 2015-2016 tot afronding of uitvoering wordt gekomen. In de bijlage staat een overzicht van alle actiepunten uit het eerste piramiderapport. M.b.t. het tweede piramiderapport zal ook weer een nieuwe lijst met actiepunten worden opgemaakt, die ook nog enkele actiepunten van vorig jaar zal bevatten.

	Actie	Eigenaar
	1. Inleiding	
1	Interne communicatie 2e piramiderapport	schoolleiding
2	In de communicatie naar ouders en leerlingen de verbinding maken tussen "Oog voor verschil" en de latere ontwikkeling, m.n. de twee piramiderapporten. Dit ook in de schoolgids doen.	Koos Neuvel
3	Traject (vervolg) visiedocument (incl. onderwijskundige identiteit van de school, incl. christelijke identiteit van de school, incl. draagvlak en communicatie personeel en externe stakeholders)	Koos Neuvel
4	Overzicht maken van actiepunten en stand van zaken daarvan uit het 1e piramiderapport	Marga Sijbom

2 HET SCHOOLJAAR 2015-2016

De besluitvorming van de concretisering voor dit schooljaar is in gang gezet op 31 augustus 2015 en heeft geresulteerd in de totstandkoming van *Piramiderapport 2e jaar: CSG Dingstede op weg naar meer leerlingsucces en hogere leeropbrengsten*. De bijeenkomst op 31 augustus startte met een plenaire presentatie door de schoolleiding van:

- a) de resultaten van het schooljaar 2014-2015 en
- b) het concept "LEREN ZICHTBAAR MAKEN", het werk van John Hattie, waarbij onderwijsontwikkeling en verbetering van leerlingsucces kan worden ingezet op basis van op wetenschappelijk onderzoek gebaseerde interventies, acties en cultuurveranderingen.



Op diezelfde middag is er in de drie onderwijsteams verder gesproken over doelen stellen voor het nieuwe schooljaar en over de route van onderwijsverbetering via wegen waarvan in wetenschappelijk onderzoek is vastgesteld dat ze substantieel impact hebben op het leren van leerlingen.

Daarna is er door de onderwijsteamleiders in het OMT gekeken naar de opbrengsten (opmerkingen, suggesties, wensen, leervragen, etc.) uit de drie onderwijsteams van die middag. Daaruit hebben zij een voorstel gedestilleerd voor de keuze van speerpunten voor de onderwijsontwikkeling in het schooljaar 2015-2016. Dit, en een voorstel voor de te stellen doelen in het nieuwe schooljaar, is op 14 september 2015 besproken met de vakgroepleiders. Hun opmerkingen zijn ook verwerkt.

	Actie	Eigenaar
	2. Het schooljaar 2015-2016	
5	Het organiseren van workshops (met eigen mensen), zodat docenten "Leren zichtbaar maken" steeds meer begrijpen en praktisch kunnen vertalen in hun werk	Onderwijsteamleiders

3 DOEL

Het doel van het piramiderapport blijft gehandhaafd als de focus voor CSG



Dingstede. Dit doel is **om robuuste leeropbrengsten te realiseren**. Dit wil zeggen dat de opbrengsten boven de landelijke gemiddeldes liggen en dat dit gebeurt op een manier die stevig en duurzaam is verankerd in de werkwijze van de school. Dit gaat alleen lukken als Dingstede ook in het schooljaar 2015-2016 kiest voor deze ene hoofddoelstelling en aan deze hoofddoelstelling alles ondergeschikt maakt.

De definitieve kwaliteitskaart van de Inspectie is nog niet verschenen bij het uitkomen van dit rapport, maar de Inspectie heeft al wel een voorlopige uitslag gegeven en bovendien alles ook al ter gewenning omgezet naar de eisen van het nieuwe inspectiekader dat m.i.v. 2016 van kracht zal worden. Hierin zit CSG Dingstede bij alle indicatoren boven de norm. Er is dus sprake van verbetering van resultaten; het beeld van de watertrappelende school kunnen we voorzichtig vaarwel gaan zeggen.

We kunnen nu echter nog niet spreken van robuuste leeropbrengsten of van bewust aangestuurde duurzaamheid hierin. Het kan hier slechts een tijdelijk succes betreffen dat na verloop van tijd weer terugvalt of zelfs verdwijnt. Onze opdracht is juist het versterken van dit succes. We willen een opwaartse trend realiseren.

We blijven werken binnen de geschetste kaders uit het eerste piramiderapport van:

- Wet- en regelgeving;
- financiële gezondheid;
- de open-christelijke identiteit van de school;
- de schoolvisie *Oog voor verschil*.



Binnen de kaders.

Concluderend kan gesteld worden dat in ieder geval gedurende nog een schooljaar, 2015-2016, alle keuzes moeten worden gemaakt met als leidraad: alles is rechtstreeks dienstbaar aan het bevorderen van leerlingssucces.

Dit is op de lange termijn gezien weer een stap in de richting van het realiseren van de uiteindelijke maatschappelijke ambitie: elke leerling een passend diploma met een goede cijferlijst. Dit is ingebed in ons schooleigen doel: "Oog voor verschil" is ingevoerd in de praktijk van alle dag op CSG Dingstede. Welbevinden van de

leerling is hierbij een belangrijk aspect. Dit hoge niveau kunnen wij bereiken als de onderzoeksmatige houding van de docenten onderdeel wordt – én blijft – van de professionele cultuur op Dingstede.

4 DOELEN STELLEN

Voor zowel individuen, als teams, als complete organisaties is een bekende factor voor succes het stellen van doelen. Daarmee is de ambitie voor iedereen duidelijk in beeld en kan er door tussentijds te meten veel eerder worden bijgestuurd. Op Dingstede hebben we in augustus 2014 uit het inspectiekader de norm van het bovenbouwrendement gekozen om onze doelen te stellen en ze daarmee ook te operationaliseren. Daar waren verschillende redenen voor:

- Normen waarbij de uitslag van het Centraal Schriftelijk Eindexamen een rol speelt zijn maar één keer per jaar te meten en dus niet geschikt om tussentijds bij te sturen.
- Daarmee blijven alleen de indicatoren onder- en bovenbouwrendement over. We willen echter niet het risico lopen van zgn. perverse prikkels. Dat zou doelen stellen op het onderbouwrendement kunnen zijn, want het is heel gemakkelijk om dit op oneigenlijke wijze te verhogen. Het risico is dan dat in de jaren daarna het bovenbouwrendement helemaal onderuit gaat, omdat er te veel leerlingen zijn die niet kunnen voldoen aan de eindexameneisen.
- Het bovenbouwrendement kan alleen hoog zijn, als het onderbouwrendement ook op orde is. Door te sturen op het bovenbouwrendement wordt het belangrijk om het werk in de onderbouw zo te organiseren dat dit optimaal bijdraagt aan het bovenbouwrendement. Zo liggen onder- en bovenbouwrendement in elkaars verlengde en dragen zij maximaal bij aan het leersucces van onze leerlingen gedurende hun gehele schoolloopbaan hier. Dit is de doorlopende leerlijn.

We rekenden een ondergrens uit van het bovenbouwrendement. Als we daar op of boven zouden komen, was de verwachting dat we in de kwaliteitskaart van de Inspectie uit de gevarenszone zouden blijven of komen. Dit lijkt nu inderdaad gelukt te zijn. De eindstand van 2014-2015 is in voorzichtig optimisme gedeeld met alle medewerkers van de school in de plenaire bijeenkomst op maandag 31 augustus 2015. In de tabel hieronder staat het overzicht van het afgelopen schooljaar.

2014-2015	absolute minimum (totaal per schoolsoort)	stand 27 nov.'14	stand januari 2015	stand maart 2015	stand 20 mei 2015	eindstand aug.'15
mavo	80%	76%	84%	85%	86%	89%
havo	60%	25%	41%	41%	50%	60%
vwo	60%	10%	38%	41%	56%	57%

2014 - 2015	absolute minimum uitgesplitst per leerjaar	stand in % op 27 nov.'14	stand in % op 30 januari 2015	stand in % op 12 maart 2015	stand 20 mei 2015	eindstand aug. '15
mavo	90% x 90%	84x90	91x92	90x94	93x93	96x93
havo	85% x 85% x 85%	71x61x58	75x74x73	70x71x83	77x74x88	90x80x83
vwo	88% x 88% x 88% x 88%	84x53x48x47	82x79x78x75	85x77x83x76	84x77x94x92	91x80x95x83

Overzicht doelstellingen en eindresultaten bovenbouwrendement 2014-2015

Afgelopen schooljaar hebben we voor het eerst gewerkt met het bovenbouwrendement als instrument voor zowel het stellen van de einddoelen, als voor het tussentijds meten. Het is dus na één jaar nog niet duidelijk wat de betekenis van de tussenstanden precies is. Daar zullen we nu in het tweede jaar meer ervaring mee opdoen. We kunnen in ieder geval de tussenstanden vergelijken met die van vorig jaar.

Doelstellingen moeten prikkelen en motiveren. Daarom moeten ze ambitieus zijn. Ze moeten aan de andere kant niet frustreren, want dan leveren ze bij voorbaat frustratie, en geen motivatie, op. In de schoolleiding is hierover uitgebreid gesproken en enkele datateamleden hebben er nog naar gekeken. Ook in de bijeenkomst van de vakgroepleiders van 14 september 2015 is hierover feedback gevraagd. De vakgroepleiders spreken uit dat het hun ambitie is om het resultaat van afgelopen jaar te verbeteren. Dit heeft ertoe geleid dat in de MT-vergadering van 15 september is besloten om voor het schooljaar 2015-2016 als doel te stellen dat de te behalen **eindstanden van de drie schoolsoorten 5% hoger** moeten zijn dan die van 2014-2015. De verwachting is dat de stijging ook in de tussenstanden zichtbaar zal zijn. In de figuur hieronder staan de tabellen voor dit schooljaar. De einddoelstellingen zijn uitgerekend en ingevuld; de rest volgt dan in de loop van het schooljaar.

2015-2016	absolute minimum (totaal per schoolsoort)	stand 27 nov.'15	stand januari 2016	stand maart/april 2016	stand 27 mei 2016	eindstand aug.'16
mavo	94%					
havo	65%					
vwo	62%					

2015-2016	absolute minimum uitgesplitst per leerjaar	stand op 27 nov.'15	stand januari 2016	stand maart/apr. 2016	stand 20 mei 2016	eindstand aug. '16
mavo	97% x 97%					
havo	87% x 87% x 87%					
vwo	89% x 89% x 89% x 89%					

Overzicht doelstellingen bovenbouwrendement 2015-2016

Het uiteindelijke doel is natuurlijk om het rendement nog verder te (blijven) verbeteren. De uiteindelijke ambitie, elke leerling een passend diploma en *Oog voor verschil* is de praktijk, komt meer in beeld, weten we, als we de toetsing en de determinatie, de doorlopende leerlijnen binnen de vakgroepen en de leerling via *leren zichtbaar maken* echt centraal in het leerproces hebben staan. Met de tussenstanden van het bovenbouwrendement in de hand kunnen we de vorderingen van de leerlingen zo dicht mogelijk op het leerproces volgen en tijdig bijsturen waar dat nodig is. Hoewel het zo zal blijven dat het soms beter is dat een leerling

doubleert, moet het als regel zo zijn dat een leerling zichzelf wil verbeteren en de volgende toets goed zal maken. Hoge doelen stellen helpt echt.

Om deze manier van werken te optimaliseren is het noodzakelijk dat iedereen zo snel mogelijk kan beschikken over de actuele stand van de cijfers van de leerling (mentor), van de vakgroep, van een klas, een leerjaar, etc. We hebben daarom het programma *Cum Laude* aangeschaft. Dit programma gebruikt de gegevens in Magister om al dit soort overzicht te genereren. Het is de bedoeling dat niet alleen schoolleiding, LCD's en datateamleden kunnen werken met deze gegevens, maar dat alle docenten er hun voordeel mee kunnen doen.

	Actie	Eigenaar
	4. Doelen stellen	
6	Meetmomenten bovenbouwrendement organiseren en communiceren	Hannie Hofland
7	Tussenstanden rapporteren aan Nv en Raad van Beheer	OTL's / Nv
8	Doelstelling schooljaar '15-'16 communiceren	Koos Neuvel
9	Aanschaf en installatie programma <i>Cum Laude</i>	Raymond Wanders
10	Communicatie en informatie/instructie m.b.t. <i>Cum Laude</i>	Raymond Wanders
11	Vakgroepjaaragenda '15-'16 uitvoeren	Hannie Hofland
12	Toetsing en determinatie analyseren en verbeteren	onderwijsteamleiders, vakgroepleiders

5 OP WEG NAAR DE DOELEN

Binnen de geschetste kaders op weg gaan naar de gestelde doelen. Duurzaam, de goede lijnen van het afgelopen schooljaar vasthouden; volharden en doorzetten op de ingeslagen weg. Dat geeft rust in de organisatie en ruimte voor focus op wat echt belangrijk is. Deze geluiden hoorden we het afgelopen jaar in de school. Dit blijven we doen!

In het schooljaar 2014-2015 hebben we allerlei acties ondernomen of in gang gezet om het leerlingsucces te verbeteren. Het overzicht van al deze acties is in één oogopslag te zien op de pagina *Inhoudsopgave* van het eerste piramiderapport (juni 2014). Sommige van die acties zijn af, andere zijn cyclisch en zullen ieder jaar terugkomen, geëvalueerd moeten worden en eventueel bijgesteld. Allemaal zullen ze geborgd moeten zijn of worden binnen de cyclus van het schooljaar op Dingstede. Zo bezien vormen deel 1 en 2 van de piramiderapporten één geheel voor het werken in onze school.

Als we blijvend willen verbeteren – en dat willen we! – zullen we (ons) moeten blijven ontwikkelen. Die ontwikkeling moet ten dienste staan van wat we in §4.1 van het eerste piramiderapport als volgt hebben verwoord:

Het gaat om leren. En leren is iets wat een leerling zelf doet. Onderwijs is niets anders dan het leren van leerlingen faciliteren door het aanbieden van een passende leeromgeving.

De leeromgeving van Dingstede:

- *daagt leerlingen op hun eigen niveau uit, stimuleert leerlingen om steeds beter te worden;*
- *biedt doorlopende leerlijnen, zowel verticaal als horizontaal, en geeft daardoor samenhang;*
- *benut de beschikbare lestijd optimaal;*
- *bevordert de zelfstandigheid van leerlingen;*
- *is uniform waar mogelijk en maatwerk waar nodig (oog voor verschil).*



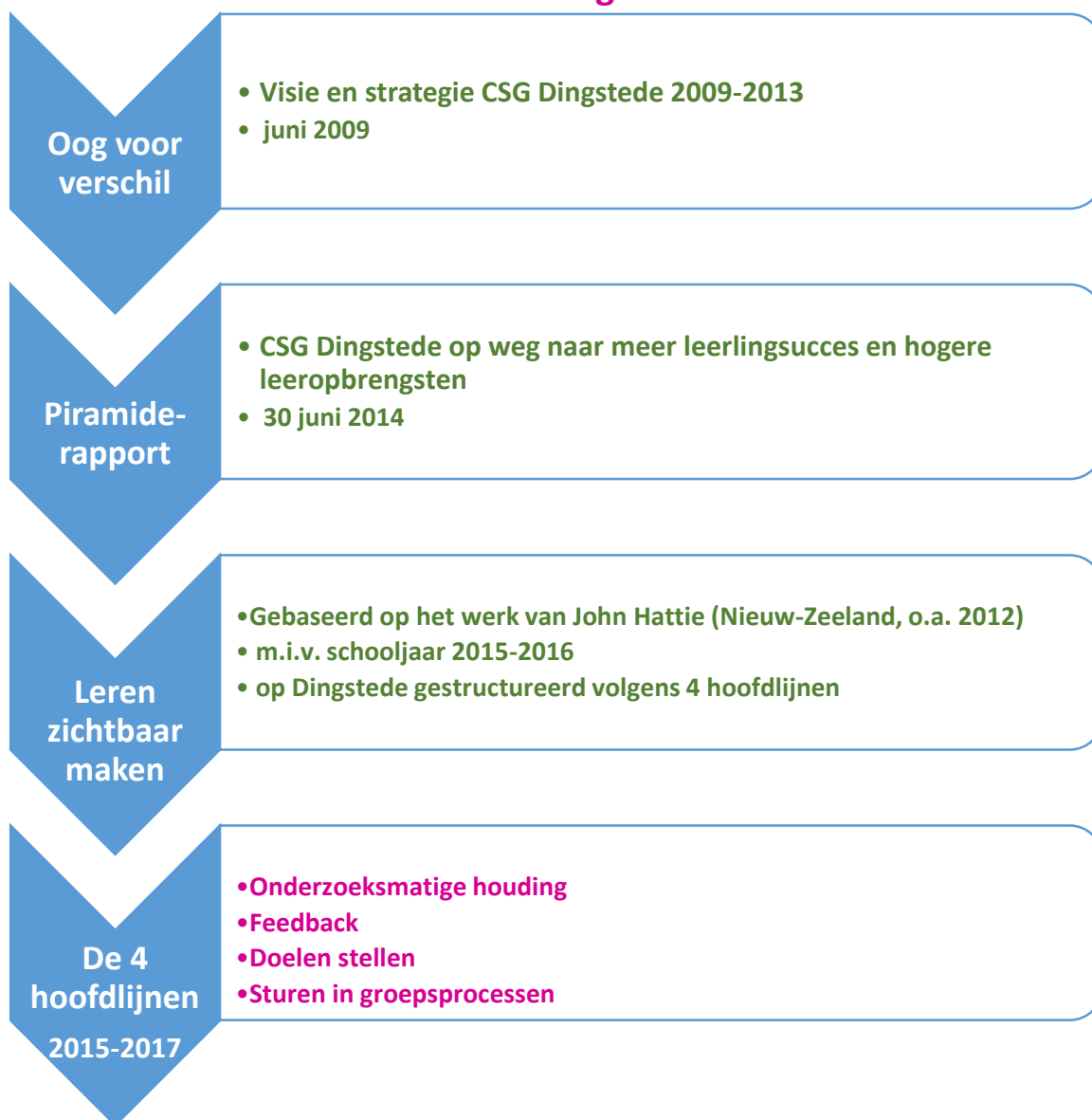
Raise the bar, and close the gap.

Hiermee willen we verder komen. In de afgelopen jaren hebben we ons hiertoe verdiept in differentiëren en zijn we in toenemende mate bezig met toetsing en determinatie. Via de datateammethode onderzoeken we allerlei zaken waarvan we denken dat er verbetering mogelijk is. Zo zoeken we naar verbeteringen op gerichte wijze en proberen we geen tijd te verspillen (en daarmee ook leerlingsucces!) aan veranderingen waarvan volstrekt onduidelijk is of ze iets opleveren voor het leren van leerlingen. Daarom is onze focus op leerlingsucces zo ontzettend belangrijk! Daarom ook baseren we ons op wetenschappelijk werk om keuzes te maken voor onze onderwijsontwikkeling. We gaan niet in het wilde weg iets uitproberen, maar we gaan onze energie gebruiken voor zaken waarvan wetenschappelijk is aangetoond dat ze echt impact hebben op het leren van

leerlingen. Ook willen we doorgaan op het verbeteren van de fysieke leeromgeving van de leerlingen. Zo zijn er afgelopen jaar nieuwe kluisjes geplaatst, zodat de lespleinen nu gebruikt kunnen worden voor onderwijs. Ook de inrichting en de gebruiksregels van de lespleinen zullen uitgaan van gebruik voor studiedoeleinden. En het wifinetwerk zal verbeterd worden.

Onze weg naar de doelstelling van meer leerlingssucces kan na de plenaire bijeenkomst van 31 augustus als volgt in beeld gebracht worden. Het begrip "next step" houdt in dat we weten wat er moet gebeuren – gewoon vandaag en morgen in onze eigen les – om de visie "oog voor verschil" in de praktijk te brengen.

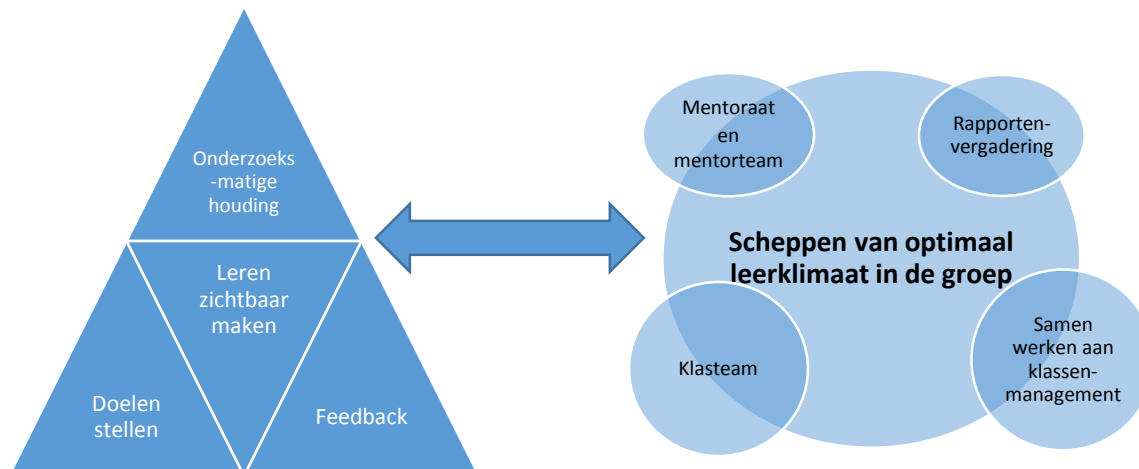
Van visie naar next step: in beeld gebracht



De vier hoofdlijnen in de afbeelding hierboven zijn gekozen tot speerpunten op basis van de opbrengst van de teambijeenkomsten van 31 augustus 2015. Zij zijn de gestructureerde vorm van de grootste gemene deler tussen de drie verschillende teams. Het zijn ook zaken waarvan bekend is dat ze substantieel* impact hebben op het leren van leerlingen. Van de vierde lijn, sturen in groepsprocessen, is dat wat minder eenduidig aan te geven, omdat sturen in groepsprocessen uiteenvalt in een aantal aspecten. Sommige van deze aspecten scoren hoger dan 0.4*¹, andere lager. We nemen hem toch op in onze speerpuntenlijst, omdat het in alle drie de teams een belangrijk gespreksonderwerp was. En we benoemen het vanaf nu in termen van leren: het scheppen van een optimaal leerklimaat in de groep. Een goed leerklimaat is een belangrijke voorwaarde voor het bezig kunnen zijn met de andere drie genoemde speerpunten.

We hebben ervoor gekozen om deze vier speerpunten te spreiden over in ieder geval twee schooljaren. De OOG-bijeenkomsten in de komende twee jaren zullen dan worden ingericht volgens deze vier punten – we noemen ze **leerthema's** noemen. Dit schooljaar willen we ons in de OOG-middagen richten op de onderzoeksmatige houding en het scheppen van een optimaal leerklimaat. De onderzoekende houding richt zich op het vinden, benoemen en praktiseren van interventies en pedagogisch repertoire waardoor de resultaten vanaf het begin van het schooljaar op orde zijn. In het schooljaar 2016-2017 richten we ons dan op feedback en doelen stellen. Ook in de bijeenkomst van de vakgroepvoorzitters werd nog benadrukt om niet te veel tegelijk aan te pakken; men vond de verdeling over twee leerjaren goed. Er kwamen later echter nog wel geluiden dat in de ontwikkelingsfase van sommige vakgroepen het eigenlijk beter paste als men als vakgroep wel al met één van de twee andere leerthema's aan de slag zou kunnen gaan.

*/*¹ We maken gebruik hier van de schaalverdeling uit het werk van Hattie (*Leren zichtbaar maken*) om aan te geven hoe groot de effectgrootte is van enig aspect op de leeropbrengsten van leerlingen. Hierin geldt: d=1: een verbetering van 1 standaarddeviatie. Verder geldt: d=0,2: klein effect ($\leq 0,2$: natuurlijke ontwikkeling); d=0,4: middelmatig effect; en $d > 0,6$: groot effect.



In deze afbeelding zijn de onderlinge verhoudingen van de vier gekozen leerthema's visueel weergegeven.

In de schoolleiding hebben we uitgesproken dat de vakgroepen die keuzevrijheid moeten hebben. In het gesprek van de vakgroepleider met onderwijsteamleider dat volgens de vakgroepjaaragenda gepland staat in januari 2016 zal de keuze en de voortgang van de vakgroep van deze leerthema's onderwerp van gesprek zijn.

Met deze opbrengst van de plenaire sessie en de teambijeenkomsten van 31 augustus 2015, de bijeenkomst van vakgroepleiders van 14 september 2015 en de MT-vergadering van 15 september 2015 willen we aan de slag gaan. Dit zijn de thema's die leven bij ons op school én dit zijn thema's waarvan we uit onderzoek weten dat ze substantieel impact hebben op het leren van leerlingen.

	Actie	Eigenaar
	5. Op weg naar de doelen	
13	Prestatieleergesprekken voeren met docenten	Onderwijsteamleiders
14	Lespleinen inrichten voor studiegebruik	Raymond Wanders
15	I.s.m. docenten (en ev. leerlingen) de gebruiksregels voor de lespleinen opstellen	Koos Neuvel
16	Wifinetwerk verbeteren	Raymond Wanders

6 WAT WE GAAN DOEN

6.1 LEREN ZICHTBAAR MAKEN

Wat

Wat we dus eigenlijk nastreven is een cultuur in onze school waarin je altijd zoekt naar verbetering. Als we ons onderwijs beter kunnen laten aansluiten bij waar de leerling staat, zullen de leerprestaties van de leerlingen verbeteren. Daarom is het noodzakelijk dat wij als docenten onszelf juist daarin steeds blijven verbeteren. Ons eigen leren over het leren van onze leerlingen maakt dat wij beter worden als docent; en daarmee verhogen wij dan weer het leersucces van onze leerlingen. Het leren van de leerling en het leren van de docent verlopen als het ware als een haasje-over model. De docent start met leren over wat het vertrekpunt is van de leerling in het aanleren van een bepaald leerdoel. Daar moet hij/zij aansluiting bij zoeken. De leerling start met dit leerproces en de docent volgt dit, zodat hij erachter komt of de gebruikte onderwijsmethode of -aanpak werkt bij deze leerling. Zo stelt de docent zijn aanpak voortdurend bij op basis van wat hij meet of waarneemt in het leerproces van de leerling. Als de docent erin slaagt deze aansluiting steeds te vinden, helpt hij de leerling vooruit en dit werkt weer motiverend op de leerling. Zo komt meer leerlingssucces voort uit meer onderwijssucces van de docent, in wisselwerking. Hierin willen en zullen wij steeds beter worden.

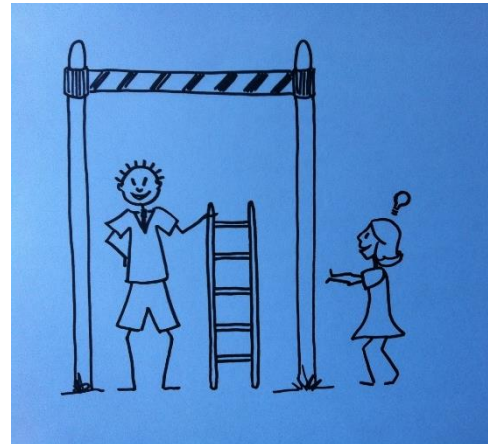
Daarom gaan we twee schooljaren aan de slag met de onderwerpen die uit de teamopbrengsten van 31 augustus jl. naar voren kwamen en die schematisch zijn weergegeven op blz. 11 en 12. Als speerpunten voor dit jaar gaan we aan de slag met de leerthema's *onderzoeksmatige houding* en *scheppen van optimaal leerklimaat in de groep*. We doen dat o.a. in de maandagmiddagen die op de datumlijst gereserveerd zijn OOG/PLC. PLC staat voor *professional learning community*. Voor dit schooljaar zijn dat nog:

- 25 januari,
- 15 februari,
- 23 mei.

(Er staat er ook nog één op 4 januari, maar die is gereserveerd voor een studiemiddag over de christelijke identiteit van de school.)

Hoe

We hebben voor het leerthema *onderzoeksmatige houding* expertise in huis: de mensen van het datateam. Voor het *scheppen van optimaal leerklimaat in de groep*



Wie is de leerling en wie de docent: allebei leren ze; en ze zien dit van elkaar: leren zichtbaar gemaakt.

gaan wij ook starten met het formuleren van het precieze probleem waaraan iemand/een groep specifiek wil werken. Daaruit zal dan eventueel vanzelf duidelijk worden of er wellicht externe expertise gezocht moet worden. Dat zoeken kan dan heel specifiek voor die leervraag gezocht worden; maatwerk dus.

Elke docent kiest voor dit schooljaar voor één van de twee leerthema's. De te vormen groepen (professionele leergemeenschappen) kunnen teamoverstijgend samengesteld zijn. Ook kun je binnen de vakgroep een leerthema uitwerken. Je kunt kiezen voor één van de leerthema's voor jouw ontwikkeling in dit schooljaar. Het ligt voor de hand om daarbij naar verbinding te zoeken met je eigen Persoonlijk ActiePlan (PAP), of in ieder geval met je lespraktijk of zaken binnen je vakgroep. In ieder geval daar waar jij invloed kunt uitoefenen. Tip: maak het klein en praktisch! Zoals eerder vermeld, kunnen de vakgroepen ervoor kiezen om hiernaast in hun eigen vakgroepjaaragenda dit jaar aan één van de andere leerthema's uit §5 te werken.

Deze planning in de tijd is voor een aanzienlijk deel verloren tijd als het in je eigen dagelijkse praktijk van het lesgeven en in gesprekken in je vakgroep en met je teamleider geen onderwerp van reflectie en gesprek is.

6.2 LEERTHEMA ONDERZOEKSMATIGE HOUDING

Je start met het kiezen van een probleem of vraag waaraan je wilt werken op een onderzoeksmatige manier. Je kunt dit probleem individueel bepalen, maar in een groepje werken (bijv. (deel)vakgroep) is hier zeker ook heel handig. En inspirerend. Je werkt je – of jullie werken –aan het goed definiëren van je probleem of vraagstelling, en aan het formuleren van een goede hypothese (kwantitatief onderzoek) of onderzoeksvraag (kwalitatief onderzoek). Dit zijn stap 1 en 2 van de datateammethode. Eventueel vraag je hierbij hulp of feedback van een lid van het datateam. Het is belangrijk dat deze hypothese of onderzoeksvraag zorgvuldig en scherp geformuleerd is. Anders loop je later vast.

Op de vergadermiddag van 25 januari 2016 presenteer je dan het verloop van je onderzoek tot dan toe. Eventueel kun je hier nog nuttige feedback krijgen om je onderzoek zo goed mogelijk uit te voeren, zodat je later met de opbrengst ook echt iets kunt. Op de volgende OOG/PLC-middag van 15 februari kun je nog weer verder begeleiding of ondersteuning krijgen; dit is immers al twee weken na de vorige OOG/PLC.

Uiteindelijk is het de bedoeling dat je in de laatste OOG-maandag, 23 mei 2016, je afgeronde onderzoek kunt presenteren. Als je een onderzoek doet dat wat kleiner is, kun je misschien twee keer de hele cyclus van het 8-stappenplan (datateammethode) doorlopen; bij een groter onderzoek loopt het nog door in het volgende schooljaar.

6.3 LEERTHEMA SCHEPPEN VAN OPTIMAAL LEERKLIMAAT IN EEN GROEP

Ook met dit onderwerp willen we aan de slag gaan op een manier die past bij een onderzoeksmatige houding als basis in onze gezamenlijke beroeps cultuur op Dingstede. Ook hier start je met het kiezen van een onderwerp binnen het leerthema dat jij – of jullie in een klein groepje – graag wilt verbeteren. Om het onderzoeksmatige hierin te pakken, vul je het formulier in dat we ook gebruiken in de gesprekkencyclus voor het Persoonlijk ActiePlan, een zgn. PAP-formulier. Daarmee kun je ook voor een ogenschijnlijk wat vager onderwerp komen tot doelen stellen voor jezelf en scherp voor ogen halen wat je precies wilt bereiken met je interventie in het groepsproces. M.a.w. op welke manier ga jij proberen het leerklimaat in één van je klassen te verbeteren? En hoe weet je aan het einde van het schooljaar of dit gewerkt heeft?

Op de middagen van 25 januari en 15 februari 2016 wordt de voortgang van de gekozen onderwerpen binnen dit leerthema besproken en voor feedback gepresenteerd aan de andere collega's die met dit leerthema bezig zijn. Ook hier worden tenslotte op 23 mei de eindresultaten gepresenteerd.

	Actie	Eigenaar
	6. Wat we gaan doen	
17	Organisatie leerthema's, incl. doel per docent/groepje	Onderwijsteamleiders

7 ACTIE

Ook bij dit tweede piramiderapport een lijst met actiepunten en de eigenaren daarvan worden benoemd. Van elk actiepunt zal, evenals vorig jaar, een implementatieplan worden gemaakt. Deze implementatieplannen zullen binnen de schoolleiding in beeld worden gehouden en op voortgang worden gecontroleerd. De nog lopende of achterlopende actieplannen van het eerste piramiderapport zullen opnieuw worden opgenomen in de actiepuntenlijst.

	Actie	Eigenaar
	7. Doorlopende actiepunten uit 1^e piramiderapport	
18	Terugkoppeling naar basisscholen	Marga Sijbom
19	Organisatie huiswerk- en studiebegeleiding	Nynke de Jonge
20	Verbeteren kwaliteit datumlijst	Nynke de Jonge
21	1 ^e rapportenvergadering (zonder rapport) organiseren begin oktober	LCD's
22	Evaluatie gesprekkencyclus en deze bespreken met MR	Koos Neuvel
23	Datateam structureel inzetten	Hannie Hofland
24	In datateam onderzoek doen naar determinatie en vakkenkeuze; in samenhang met CITO-volgsysteem en begaafdheidsonderzoek 1 ^e klassen	Hannie Hofland

8 BIJLAGE: ACTIEPUNTEN PIRAMIDERAPPORT 1

Voltooide actiepunten:

- 2. kernboodschap
- 7. aanpassen kijkwijzer aan groeimindset
- 15. kluisjes.

Lopende implementatieplannen:

Actiepunt	Implementatieplan	Stand van zaken
1 OTL's	Nulmeting leeromgeving	<p>Uitgevoerd door onderwijsteamleiders in de 3 onderwijsteams aan de hand van de indicatoren van de kijkwijzer.</p> <p>Gemeten zijn per team:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de overkoepelende docentrollen van pedagoog en didacticus - het actief leergedrag bij leerlingen en differentiatie <p>Daarnaast zijn het gemiddeld aantal gebruikte werkvormen per team geteld.</p>
3 Nv	App	
4 Hn	Datateam	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek effecten brugklasindeling, combinatieklassen en klasgrootte uitgevoerd in schooljaar 2014-2015 - Onderzoek Cambridge - Momenteel is nieuw onderzoek gaande over de adviezen van de vakdocenten in VH3, op- en afstromen en profiel- en sectorkeuze. Onderzoeken worden opgesplitst in deelonderzoeken en in het voorjaar van 2016 afgerond.
5 Si	Terugkoppeling basisscholen	Rendementsoverzicht onderwijspositie tov advies PO: wordt besproken op 25 november tijdens info-carrousel PO-VO
6a Si	groeimindset	Workshop voor alle docenten gegeven op 16.02.2015 door extern deskundige

6b Si	Onderzoek Kanjermethode	Onderzoek uitgevoerd en ter besluitvorming aangeboden aan MT op 23.06.2015. Ivm onderzoek mentoraat Jo komt het onderzoek naar de Kanjermethode opnieuw op de MT-agenda voorjaar 2016.
8 Si	Experiment toetsysteem VMS	Experiment en onderzoek uitgevoerd; eindrapportage wordt ter kennisname aangeboden aan het MT van 13.10.2015
9 Hn	Leerlingsuccesgericht werken via vakgroepen	<ul style="list-style-type: none"> - Vakgroepjaaragenda - Individuele gesprekken oktober en januari door Hn met vakgroepleiders (analyse vakgroepresultaten/ verbeter- c.q. ontwikkelplan) - 3 bijeenkomsten vakgroepleiders – onderwijsteamleiders per schooljaar
10 Jo	Prestatie Leergesprek	Taak leerlingcoördinator en format is opgesteld. Nog niet in proces.
11 Si	Collectieve spelregels	Collectieve spelregels zijn in 1 nieuw document samengevat, aangenomen in MT, onder voorbehoud instemmingsrecht MR (leerlinggeleding) ivm toevoegen paragraaf 'social media'. Wordt in december 2015 opnieuw ter instemming bij de MR ingediend.
12 Jo	Leerlingsuccesgericht werken via mentoraat	Onderzoek door Jo is gaande: eindrapportage wordt voorjaar 2016 verwacht. Reeds in gang: <ul style="list-style-type: none"> - Document mentoraat op Dingstede - Cyclisch werken mentoren-LCD (maandelijks overleg) - Bij probleemleerlingen werken met een Plan van Aanpak - Studiebegeleidingssysteem - klasteambijeenkomsten
13 Jo	Studiebegeleidingssysteem	Ingevoerd per 2014-2015 PDCA bijgesteld per 2015-2016: <ul style="list-style-type: none"> - studievaardigheden - begeleidingslessen

		<ul style="list-style-type: none"> - studieservice - aanbod externe huiswerkschool
14 Si	Aanpassing 1 ^e schoolweek	<ul style="list-style-type: none"> - 1^e schoolweek 2015 PDCA bijgesteld op basis van evaluatie augustus 2014 <p>(PD)CA in gang in verband met</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1^e schoolweek 2016
17 Jo	Datumlijst / jaarplanning	In schooljaar 2014-2015 datumlijst en proces van inrichten geëvalueerd. Op basis van feedback is datumlijst aangepast en geïmplementeerd. Wordt nu vervolgens PDCA toegepast.
18 Jo	informatievoorziening	<p>In schooljaar 2014-2015 hebben de mentoren samen met de LCD'ers maandelijks het leersucces van hun leerlingen gemonitord vanuit het cijferprogramma Magister.</p> <p>De 12 deelprestaties uit het implementatieplan niet procesmatig uitgevoerd, want Cum Laude is ingevoerd; LCD's werken goed via Magister/MMP (later dus Cum Laude).</p>
19 Nv	Evaluatie gesprekkencyclus	Is gaande.
20 Nv	Prestatie Leergesprekken medewerkers	Implementatieplan en processen nog niet vastgelegd.
21 Nv	Organisatieonderzoek	Intern in MT gedaan, oktober 2014.
26 Jo	CITO LVS-toetsen	<p>CITO-toetsen worden op gezette tijden afgenomen in leerjaar 1,2,3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Datateam analyseert nog niet de resultaten - Daarom nog geen acties of beleid van onderwijsteamleiders

Afwezige implementatieplannen Piramiderapport 1

Actiepunt 16	Evaluatie roosterproces	Wn
Actiepunt 22	Verbeteren administratie	Wn
Actiepunt 23	Doorontwikkeling leerlingsuccesgerichte P&C	Nv
Actiepunt 24	Ruimte maken	wordt meegenomen in transitieplan (Nv)
Actiepunt 25	Bijdrage team bedrijfsvoering aan leerlingsucces verder vorm geven	Wn